

Страшний суд

Мікелянджело

«**Страшний суд**» – фреска Мікеланджело Буонарроті – фреска Мікеланджело Буонарроті на вівтарній стіні Сикстинської капели – фреска Мікеланджело Буонарроті на вівтарній стіні Сикстинської капели (Ватикан – вівтарній стіні Сикстинської капели), створена ним із 1537 – фреска Мікеланджело Буонарроті на вівтарній стіні Сикстинської капели (Ватикан), створена ним із 1537 по 1541

Історія створення

- ▶ Початкове замовлення фрески із таким сюжетом належало папі Клименту VII. Початкове замовлення фрески із таким сюжетом належало папі Клименту VII. У вересні 1534 року Мікеланджело приїхав до Рима, щоб почати роботу над картоном фрески, але папа помер 25 вересня, і Мікеланджело полишив роботу над цим проектом. Проте новий папа, Павло III. Початкове замовлення фрески із таким сюжетом належало папі Клименту VII. У вересні 1534 року Мікеланджело приїхав до Рима, щоб почати роботу над картоном фрески, але папа помер 25 вересня, і Мікеланджело полишив роботу над цим проектом. Проте новий папа, Павло III (Алессандро Фарнезе), захотів втілити ідею свого попередника. 1 вересня. Початкове замовлення фрески із таким сюжетом належало папі Клименту VII. У вересні 1534 року Мікеланджело приїхав до Рима, щоб почати роботу над картоном фрески, але папа помер 25 вересня, і Мікеланджело полишив роботу над цим проектом. Проте новий папа, Павло III (Алессандро Фарнезе), захотів втілити ідею свого попередника. 1 вересня 1535. Початкове замовлення фрески із таким сюжетом належало папі Клименту VII. У вересні 1534 року Мікеланджело

Опис

- ▶ Композиційно можна виділити три частини – верхню (люнети), центральну (Христос, Марія та святі) й нижню (воскресіння мертвих, вознесіння святих і падіння грішників).
- ▶ На люнетах зображено ангелів, які летять із атрибутами Страстей Христових – стовп, хрест, терновий вінець тощо.
- ▶ Фігура Христа, що нагадує Зевса, розташована вгорі центральної частини – його права рука піднята в жесті прокляття тим, хто розміщений зліва від нього. Стулені губи Христа викликають сумніви у тому, що він проклинає, а отже можливі й інші трактування цієї піднятої руки^[3]. Марія тулиться до нього, загортається плащем. Навколо цих двох фігур є безліч інших постатей – святі, пророки, апостоли.
- ▶ Нижня частина – по центру розміщені ангели із сурмами, книжками життя, які оголошують Страшний суд. Зліва внизу – воскресіння мертвих, вверху – вознесіння праведників. У верхній правій частині – сім смертних гріхів, які «з диявольськими обличчями тягнуть до пекла душі грішників»^[4]. У самому низу розташоване пекло.
- ▶ Твір наповнений рухом: скелети встають із землі, врятована душа піднімається вгору по гірлянді з троянд, чоловік, якого диявол тягне вниз, із жаху закриває обличчя руками.
- ▶ «Страшний суд» став віддзеркаленням песимізму Мікеланджело. Одна деталь фрески свідчить про його похмурий настрій та його гіркий «підпис» – біля лівої ноги Христа є фігура Святого Варфоломея, що тримає у руках ножа та власну шкіру, яку з нього здерли живцем. Обличчя на знятій шкірі Святого Варфоломея – автопортрет художника^[3]. Риси ж обличчя самого святого нагадують П'єтро Аретіно, який пристрасно нападав на Мікеланджело через те, що вважав непристойним його прочитання релігійного сюжету

Цензура

- ▶ На Триденському соборі На Триденському соборі було засуджено оголеність фігур, зображення безбородого Христа та включення до композиції Харона На Триденському соборі було засуджено оголеність фігур, зображення безбородого Христа та включення до композиції Харона. Даніеле да Вольтерра було доручено домалювати шати на деяких постатях ще за життя Мікеланджело. Також він повністю перемалював фрагмент із Святою Катериною На Триденському соборі було засуджено оголеність фігур, зображення безбородого Христа та включення до композиції Харона. Даніеле да Вольтерра було доручено домалювати шати на деяких постатях ще за життя Мікеланджело. Також він повністю перемалював фрагмент із Святою Катериною та Святим Власієм, поза яких вважалася дуже неоднозначною. Після нього фреску «одягали» також Джіроламо да Фано та П'єтро да Кортоні^[5]. Збереглася копія фрески Мікеланджело до змін, зроблена Марчелло Венусті 1549 року (Музей Каподімонте). Збереглася копія фрески Мікеланджело до змін, зроблена Марчелло Венусті 1549 року (Музей Каподімонте, Неаполь). Протягом 1990 – 1994 рр. було проведено реставрацію та часткове